

Asia: VN/463/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta lastensuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus 35 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2022 alusta ja 30 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2023 alusta. (13 b §). Mitä vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Esityksen perusteluissa on nostettu ajatus, että lapselle pyritään turvaamaan sama sosiaalityöntekijä koko lastensuojelun prosessin ajan, on erittäin kannatettava, jotta lapsen ympärillä olevien turvallisten aikuisten vaihtuvuus olisi vähäistä luottamuksellisen suhteen rakentamiseksi. Mikäli mahdollista, tämä olisi hyvä lisätä myös lakiesitykseen pykälätasolle. Asiakasperheet vaativat myös moniammatillisen näkökulman huolimatta siitä, että sosiaalityöntekijällä on vähemmän asiakkaita, ja työparityöskentely esim. psykologin kanssa on hyvä huomioida asiakasmitoituksesta riippumatta.

2. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojeluviranomaisen kansainvälisestä toimivallasta (17 §), lastensuojelun järjestämis- ja kustannusvastuusta kansainvälisissä tilanteissa (17 a §) sekä lastensuojelun tarpeen arvioinnista ulkomailla (17 b §). Selkiyttääkö sääntely rajat ylittäviä tilanteita?

-

3. Esityksessä ehdotetaan säädettävän lapsen sosiaalihuollon asian vireille tulosta ja lapsen palvelutarpeen arvioinnista (26 §). Onko ehdotettu sääntely selkeä?

26 §:än on lisätty tarkennus siitä, että lastensuojelutarpeen arviointi tulisi tehdä yhdessä lapsen ja hänen huolenpidostaan vastaavien henkilöiden kanssa. Asiakkaiden osallisuuden esiin nostaminen on kannatettava parannus. Kyseisessä pykälässä myös todetaan, että sosiaalityöntekijän tulisi arvioida lastensuojelun palveluiden ja tukitoimien lisäksi myös niihin liittyvien muiden palveluiden tarvetta sekä ohjata lapset ja perheet tarvittaessa muiden palveluiden piiriin.

Sosiaalityöntekijällä tulisi olla käytettävissään työpari, jolla on erityisesti kehityspsykologian tuntemusta ja osaamista, jolloin arviot olisivat riittävät kattavia palveluiden suunnittelun kannalta. Sosiaalityöntekijä tarvitsee onnistuneen palvelukokonaisuuden koordinoimiseen työpariksi psykologin, jolloin palvelukokonaisuuden tarpeen arvioinnissa ja suunnittelussa voidaan toimia yhdessä. Psykologilla on esim. kehityspsykologian, oppimisen ja sen vaikeuksien, kiintymyssuhteiden, perhedynamiikan, vanhemmuuden ja traumojen erityisosaaminen. Huolimatta siitä, että monessa

kunnassa tai kaupungissa mitoitus on jo nyt n. 35 lasta/sosiaalityöntekijä, lapsen haasteiden ja perheen kuorma on siinä määrin raskas, ettei voida ajatella yhden ihmisen pystyvän tähän tarpeeseen vastaamaan.

Työtä olisi kaikkien edun mukaisesti mietittävä työpari- tai tiimimallisena, systeemisen toimintatavan mukaisesti, huomioiden erityisesti, että myös lapsen kehitykselliset ja yksilölliset tarpeet on huomioitava, pelkän perheen vuorovaikutuksen tason tarkastelu ei riitä. Jotta palveluntarpeen arviot saadaan laadukkaasti ja monialaisesti tehtyä, tulee palveluntarpeen arviointaja (PTA) tekevillä sosiaalityöntekijöillä ja sosiaaliohjaajilla olla tukenaan moniammatillisen konsultoinnin tai työparin käyttö. Esim. tarkasteltaessa perheenjäsenten välisiä vuorovaikutussuhteita tai kiintymyssuhteille on äärimmäisen tärkeää, että työntekijöillä on mahdollisuus vähintään konsultointiin tai työparityöhön edellä mainittuihin asioihin perehtyneen asiantuntijan, kuten psykologin, kanssa. Muuten riskinä on, ettei perheen ja lapsen kannalta olennaisiin asioihin, kuten vuorovaikutuksen ongelmiin, ei päästä kiinni. Kolmen kuukauden sisällä tehtävä palveluntarpeen arviointi on niin lyhyt aika, että on mahdotonta ajatella työparin tai konsultoinnin löytyvän PTA-yksikön ulkopuolelta (esim. perheneuvolasta), jonka vuoksi esim. psykologi osana itse yksikköä on ehdoton edellytys laadukkaiden arvioiden tekemiseen. Lastensuojelutyö vaatii myös erikoistunutta osaamista psykologilta.

Ehdotuksessa edelleen ei oteta kantaa, miten sosiaalityöntekijä voi tietää asiakkuuden olevan päätettävissä. Näin ollen arvio perustuu tällä hetkellä yksittäisen sosiaalityöntekijän subjektiiviseen näkemykseen. Painotamme tässäkin tarvetta moniammatilliseen tiimiin tai työparityöskentelyyn, kun päättämistä harkitaan. Näin ollen päätös ei jäisi yhden työntekijän harteille, mikä tukisi myös yksittäisen työntekijän jaksamista.

4. Esityksessä ehdotetaan säädettävän tehostetusta avohuollon tukitoimesta (37 b §). Mikä on näkemyksenne sääntelyn selkeydestä suhteessa muihin lastensuojelun avohuollon palveluihin?

Eri tahojen palveluja yhdistävien tehostetun avohuollon tukitoimien tarjoaminen on kannatettavaa, mutta esityksessä ei kuitenkaan avata sitä, kuinka nämä käytännössä toteutetaan. Herää myös kysymys, miten uusi tehostettu avohuollon tukitoimi eroaa moniammatillisesta kotiin tehtävästä perhekuntoutuksesta?

Tällä hetkellä lastensuojelun avohuollon tukitoimissa ei tarkkaan määritellä moniammatillisuutta, mikä on suuri ja valitettava puute sekä epätarkoituksenmukainen tilanne. Tehostettuna avohuollon tukitoimena voitaisiin tarjota myös moniammatillisesti toteutettua perhekuntoutusta, mikä varsinkin perheen omassa ympäristössä on keskeinen työskentelymuoto, joka ehkäisee sijoitusten tarvetta. Säännöllisesti toteutettuna ja näyttöön perustuvia menetelmiä käyttäen perhekuntoutuksesta on ollut vaikuttavia tuloksia.

Lastensuojelua tulisi resursoida siten, että avohuollon moniammatillisia tehostettuja tukitoimia olisi tarpeen mukaan mahdollista toteuttaa myös lastensuojelun omana toimintana. Tällä hetkellä haasteena on, ettei suurimmassa osassa kuntia tai kaupunkeja ole mahdollisuutta järjestää moniammatillista perhetyötä tai kuntoutusta omana työnä, koska sosiaalitoimen työntekijät koostuvat pääosin sosiaalityöntekijöistä tai sosiaaliohjaajista. Tämän vuoksi olisi äärimmäisen tärkeää saada moniammatillisuus varsinkin psykologin kanssa osaksi työyhteisöä.

Käytännössä palveluiden järjestäminen myös vie aikaa, mikä ei vastaa mutta erityisesti tehostetun avohuollon tukitoimia tarvitsevien perheiden usein kiireelliseen palvelutarpeeseen lapsen

sijoittamisen estämiseksi. Kiireellinen toteutus ei onnistu ainakaan silloin, kun palveluita lähdetään ostamaan yksityiseltä. Työyhteisössä jo työskentelevää psykologia pystyisi hyödyntämään välittömään konsultointiin ja sen lisäksi myös itse moniammatillisessa työskentelyssä perheiden kanssa. Psykologi on kehityspsykologian, oppimisen ja sen vaikeuksien, vuorovaikutuksen, vanhemmuuden, traumojen ja perhedynamiikan erityisasiantuntija.

Esitykseen tulisi muotoilla myös esimerkiksi erilaisia vaikuttavia työtapoja, kuten avoimen dialogin ja verkostotyön menetelmiä hyödyntävä systeeminen työtapo, jota on juurrutettu lastensuojeluun viime vuosina. Myös systeemissä työryhmässä on välttämätöntä olla mukana psykologi.

Muutoksille ja niiden pysyvyyden varmistamiselle pitää myös antaa aikaa ja mahdollisuus, sillä ne usein voivat vaatia vuosia kestävän työn ja huolenpidon yhteistyössä perheen kanssa.

5. Onko esityksessä ehdotettu 49 a §:n 2 momentin c-kohdan päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä sijaishuollon integroitua palvelu ja sitä koskeva päätöksenteko (49 b §) sääntelyltään selkeä ja toteutettavissa käytännössä?

Näkemyksemme mukaan olisi erittäin suotavaa, että vaativan sijaishuollon sisältö, tarkoitus ja järjestäminen ovat tarkoin määriteltäviä. Kuten esityksessä on kuvattu, osa lapsista ja nuorista tarvitsee ehdottomasti sijaishuollon aikana erityistä tukea liittyen mm. vakavaan päihteidenkäyttöön, traumatisoitumiseen tai neuropsykiatrisiin haasteisiin. Erityisesti selkeästi määritellyt sijaishuollon sisällöt mahdollistaisivat lapselle ja nuorelle riittävät ja oikeat palvelut. Lapsen tarpeiden ja hänelle kohdennettavien palveluiden yhteensovittaminen on vaativaa työtä, ja tässä on tärkeää käyttää moniammatillista osaamista.

Esityksen mukaan kuntoutuksen aikana lasta autettaisiin tunnistamaan elämän eri osa-alueisiin liittyviä käyttäytymis-, tunne- ja ajattelumalleja, jotka aiheuttavat päihteiden käyttöä ja siihen liittyvää itsetuhoista käyttäytymistä. Lapsen erilaisten tunnetilojen, kuten ahdistuksen, vihan ja pelon, käsittely tapahtuisi psykososiaalisin menetelmin. Esitys jättää myös tältä osin käytännön toteutuksen hyvin avoimeksi – kuka määrittelee soveltuvat psykososiaaliset menetelmät, ja millä koulutustaustalla niitä toteutetaan? Tämän tyyppiset linjaukset edellyttävät myös selkeää kannanottoa vaativan sijaishuollon laitoksessa ja sen käytössä olevasta moniammatillisesta hoito- ja kasvatushenkilökunnasta sekä vaadittavasta erikoisosaamista. Psykologien keskeisintä erityisosaamista lastensuojelun kontekstissa on kehitys- ja traumapsykologisen tiedon asiantuntijuus. Psykologit ovat laillistettuja terveydenhuollon ammattihenkilöitä, joiden pitkä maisterikoulutus antaa valmiudet sekä tehdä psykologista arviointia lapsen ja perheen tilanteesta että toteuttaa kuntouttavaa tukityötä lastensuojelun kontekstissa.

6. Esityksessä ehdotetaan erityisen huolenpidon palvelun tuottamisen keskittämistä julkisen sektorin toimijoille (60 d §). Muutokseen esitetään pitkää siirtymäaikaa vuoteen 2026 asti. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

Esityksen mukaisesti vaativasta sijaishuollosta vastaavilla yksiköillä tulee olla käytössään myös lääketieteen ja psykologian asiantuntemus, jotta esimerkiksi erityisen huolenpidon jaksoille kyseessä olevien ammattilaisten osallisuudelle asetetut velvoitteet voidaan täyttää. Erityisen huolenpidon jakson aikana 60 §:ssä tarkoitettujen asiantuntemuksen omaavien henkilöiden on säännöllisesti tavattava lasta sekä osallistuttava lapsen hoidon ja kuntoutuksen suunnitteluun ja toteutukseen sekä

säännöllisesti arvioitava ja seurattava asetettuja tavoitteita. Jotta edellä mainittu on käytännössä mahdollista toteuttaa, pykälää tulee tarkentaa siten, että vaativaa sijaishuoltoa toteuttavilla laitoksilla tulee olla 60 §:ssä tarkoitetun asiantuntemuksen omaavia henkilöitä osana henkilöstöä. Em. asiantuntijuuden edellyttäminen osana vaativan sijaishuollon laitoksen omaa henkilöstöresurssia myös varmistaisi paremmin lakiesityksen perusteluihin nostetun ajatuksen siitä, että myös kyseisen asiantuntemuksen osalta on syytä pyrkiä pysyvyyteen. Resursointiin on muutoinkin kiinnitettävä huomiota, sillä pelkästään erityisen huolenpidon palveluita tuottavassa yksikössä työskentely erittäin raskasta. On selvää, että osaavan työvoiman pysyvä saanti tuottaa haasteita, jos esim. palkkauksessa lähdetään nykyisistä kuntien palkkatasoista.

7. Esityksessä ehdotetaan vähimmäishenkilöstömitoituksia vaativan sijaishuollon ja erityisen huolenpidon palveluihin (59 a §). Mitoitukset porrastetaan vuosille 2022–2026, täysimääräisinä mitoitukset tulisivat voimaan vuonna 2026. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

-

8. Esityksessä ehdotetaan uutta säännöstä kiinnipitämisestä lapsen laitoksesta poistumisen estämiseksi (68 a §). Onko sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

-

9. Esityksessä ehdotetaan muutettavan luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttamista koskevaa nykyistä säännöstä (69 a §) siten, että siinä säädetty kiinniottaminen mahdollistaa poliisille toimivallan lapsen kiinniottamiseksi virka-apuna. Poliisin virka-avun antamisesta säädetään tarkemmin uudessa 69 b §:ssä. Onko ehdotettujen 69 a § ja 69 b § sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

-

10. Esitys sisältää muutoksia työryhmän ehdotuksiin päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson aikana tehtävistä rajoitustoimenpiteistä ja yhteydenpidon erityisestä rajoittamisesta (71 § ja 72 §). Millaisia vaikutuksia ehdotetuilla muutoksilla näette olevan lapsen päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson toteuttamiseen?

Lapselle tulisi ikä- ja kehitystaso huomioiden sanoittaa rajoituspäätöksen tai –toimenpiteen perusteet ja merkitys eri osapuolten kannalta, kun akuutti tilanne on mennyt ohi. Erityisesti lapsen fyysiseen koskemattomuuteen puuttuminen muodostaa riskin traumatisoitumiselle. Tilanteiden purkaminen myös kriisi- ja traumatyöhön perehtyneen psykologian ammattilaisen kanssa tulee olla mahdollista, mikäli lapsi ei koe mahdollisena tai riittävänä käsitellä asiaa arjessa läsnä olevien sijaishuoltopaikan työntekijöiden kanssa. Myös työntekijöillä tulee olla mahdollisuus säännölliseen psykologin konsultaatioon ja työnohjaukseen.

Pidemmän erityisen huolenpidon jakson aikana pystyttäisiin paremmin työskentelemään myös lapsen perheen ja muun lähipiirin kanssa, mikä ei välttämättä akuutissa kriisissä erityisen huolenpidon jakson alkaessa ole hedelmällisintä. Kaiken kaikkiaan perheen kanssa työskentely on ensiarvoisen tärkeää lapsen ollessa erityisen huolenpidon jaksolla, ja perheen kanssa työskentelystä olisi tärkeää olla velvoittavia ohjeita erityisen huolenpidon jaksoja toteuttaville tahoille.

11. Vapaamuotoiset huomiot edellä mainittuihin säännöksiin:

Psykologiliitto lausuu lakiesityksestä seuraavaa:

Psykologiliitto vaatii, että osana tätä lainsäädännön uudistusta psykologi määritellään välttämättömäksi ammattihenkilöksi lastensuojelua koskevaan lainsäädäntöön. Näin lastensuojelun organisaatioissa ja palveluissa, lähellä sosiaalityöntekijöitä ja kriiseissä olevia asiakkaita, on jatkossa riittävä psykologin resurssi.

Nykytilanne

Lastensuojelulaissa ei tällä hetkellä määritellä lastensuojelussa työskentelevän psykologin roolia tai työtehtäviä. Psykologinen asiantuntijuus mainitaan lastensuojelulaissa vain erityistä huolenpitoa koskevan arvioinnin osalta. Psykologien asiantuntijuutta voitaisiin ja tulee kuitenkin käyttää laajasti lastensuojelun eri vaiheissa asiakkaan oikeusturvaa ja lapsen edun näkökulmaa vahvistamassa.

Psykologin työn tehokkuuden ja laadun sekä asiakkaiden oikeusturvan kannalta on olennaista, että psykologilla on mahdollisuus perehtyä ja pysyä ajan tasalla lastensuojelun erityiskysymyksistä, toimintamalleista ja tavoitteista. Lastensuojelun kentällä työskentelevien psykologien näkökulma, työote ja menetelmät poikkeavat oikeuspsykologien tai hoidollisissa yksiköissä työskentelevien psykologien näkökulmista, työotteista ja menetelmistä. Lastensuojelopsykologin työ vaatii erityistä osaamista.

Lakiesityksessä esille tuleva vahvempi suuntaus varhaisen tuen palveluihin on ajatuksena kannatettava. Samoin kannatamme, että sosiaalityöntekijä seuraa lapsen mukana palvelusta toiseen. Tämä olisi yksi askel siihen, että lapsen elämässä olisi mahdollisimman vähän vaihtuvia aikuisia, ja jollakin viranomaisella olisi kokonaistuntemus lapsen elämäntarinasta ja -vaiheista.

Sosiaalityöntekijän asiakasmitoituksen keventäminen ja moniammatillisen työskentelyn lisääminen tukisivat todennäköisesti pysyvyyttä sosiaalityöntekijän työssä. Sosiaalityöntekijä tarvitsee onnistuneen palvelukokonaisuuden koordinoimiseen kuitenkin työpariksi psykologin, jolloin palvelukokonaisuuden tarpeen arvioinnissa ja suunnittelussa voidaan toimia yhdessä.

Esityksessä tuodaan esille, miten lapset tarvitsevat ”integroidun palvelukokonaisuuden”, jonka koordinaattorina toimii sosiaalityöntekijä. Lakiesityksessä esimerkiksi esitetään muutettavaksi 14 § 2 momenttia siten, että kunnan lastensuojelulla tulisi olla lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua sekä jälkihuoltoa järjestettäessä käytettävissään sosiaalityön, lapsen kasvun ja kehityksen, terveydenhuollon, oppimisen ja koulunkäynnin tuen, oikeudellista sekä muuta lastensuojelutyössä tarvittavaa asiantuntemusta. Esitetty oppimisen ja koulunkäynnin asiantuntijoiden lisäys lastensuojelutyön asiantuntijaryhmään sekä erilaisten tiimimallien syntymisen tukeminen on erittäin kannatettava. Integroidut palvelukokonaisuudet kuitenkin kattavat niin laajat terveydenhuollon palvelut (mm. mielenterveys- ja päihdepalvelut), ettei pelkästään sosiaalityöntekijän tietämys ja ymmärrys terveydenhuollon palveluista voi olla riittävä niiden koordinoimiseksi.

Sosiaalityöntekijällä onkin oltava käytettävissään lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntemusta, eikä viranomaisten monialainen yhteistyövelvoite ole riittävä vastaamaan tähän tarpeeseen. Perustason palveluiden (kuten kasvatusta ja perheneuvonnan) perustehtävä ei ole erityistason palveluiden kuten lastensuojelun konsultointi eikä perustason palveluilla ole myöskään resurssia tähän. Lastensuojelun psykologin työ vaatii erityistä osaamista, kuten olemme edellä todenneet. Sitä ei siis voi järjestää ja toteuttaa muualta tulevan konsultaation varaan.

Lisäksi lakiesityksessä esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti pykälään 4 a § Lapsen oikeus tasapainoiseen kehitykseen ja hyvinvointiin. Esityksessä todetaan, että lapsen kasvatuksen,

valvonnan ja huolenpidon tarkoituksena on lapsen vastuullisuuden ja itsenäistymisen tukeminen sekä lapsen itsetunnon, kehittyvien valmiuksien ja elämäntaitojen kehittymisen tukeminen. Lapsen kasvua ja kehitystä tukee vaatimustason suhteuttaminen lapsen suorituskyykyyn ja valmiuksiin, ja liian korkean tai matalan vaatimustason asettaminen muodostaa riskin valmiuksien ja taitojen kehittymiselle, mikä saattaa johtaa oman suoristustason asettamisen haasteisiin vielä aikuisuudessaakin. Vaatimustason merkitystä tulisi esityksen perusteluissa kuitenkin konkretisoida lisää, jotta kaikille osapuolille olisi selkeä käsitys siitä, mitä sillä kulloinkin tarkoitetaan. Esityksessä tulisi myös ottaa kantaa myös siihen, miten lapsen ikätasoista suorituskyykyä ja valmiuksia arvioidaan. Tällaisen arvioinnin tueksi sosiaalihuollon työntekijöillä tulisi olla lapsen psyykkiseen kasvuun ja kehitykseen erikoistuneen asiantuntijan eli psykologin tuki.

Lakiesityksen 50 § perusteluissa on määritelty varsin tarkasti, että tutkimustietoon perustuvalla kuntoutuksellisella erityisosaamisella tarkoitetaan, että laitoksen hoito- ja kasvatustyössä sovelletaan näyttöön perustuvia menetelmiä tai tutkimustiedon pohjalta rakennettuja työskentelytapoja, joita on nostettu myös lakiesityksen perustelutekstiin. Lakiesityksestä kuitenkin puuttuu esimerkiksi systeeminen työtapa, jota on juurrutettu lastensuojeluun viime vuosina. Perheneuvolatyössä taas on saatu vuosikymmenien aikana hyvää kokemusta sosiaalityöntekijä-psykologi -työparityöskentelystä. Esityksen mukaan kuntoutuksellinen erityisosaaminen tarkoittaa myös sitä, että laitoksella on käytössään lapsen tarpeita vastaava psykiatrian ja päihdehuollon sekä neuropsykiatrian erityisosaamista, ja perhetyön osaamista, monikulttuurisuuden, kehitysvammaisuuden, seksuaalirikosten, väkivaltaosaamisen tai muiden erityistarpeiden osaamista, joka perustuu tieteelliseen tutkimukseen. On tärkeää huomata, että tutkimusnäyttö erilaisista menetelmistä kasvaa ja kehittyy jatkuvasti, minkä lisäksi niiden implementaatiosta Suomalaiseen lastensuojelun kontekstiin on toistaiseksi varsin vähän tutkimusta. Monialaisen osaamisen ja erilaisten tutkittujen menetelmien hyödyntäminen on lähtökohtaisesti kannatettavaa, mutta lainsäädännön tasolla olisi hyvä pidättäytyä ottamasta liian tiukasti kantaa siihen, mitkä menetelmät ovat soveltuvia. Lisäksi tulee huomioida, että valtaosa esitetyistä menetelmistä vaatii psykologista ja psykoterapeuttista osaamista, jotka tulisi lisätä esityksen perustelutekstiin vaadittavasta erityisosaamisesta, jota menetelmiä hyödyntävällä sijaishuoltopaikalla tulisi olla käytössä. Arvio erilaisten psykososiaalisten interventioiden oikea-aikaisuudesta ja soveltuvuudesta kunkin asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin on vaativaa työtä, ja edellyttää psykososiaalisen hoidon tarpeen arvioon perehtyneen ammattilaisen käyttöä.

Mitoitus ja kustannukset

Lastensuojelussa toimii tällä hetkellä koko maassa muutamia kymmeniä psykologeja pääosin sijaishuollon tehtävissä. Lastensuojelopsykologien tarpeen mukainen mitoitus on yksi psykologi 1000 avohuollon asiakasta kohden ja yksi psykologi 100 kodin ulkopuolelle sijoitettua lasta tai nuorta kohden. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vuoden 2017 tilaston mukaan avohuollossa oli asiakkaana 55 884 lasta ja nuorta, ja sijoitettuna 17 956. Näin ollen valtakunnallisella tasolla avohuoltoon tarvitaan yhteensä noin 55 psykologin tointa ja sijaishuoltoon noin 180 tointa. Tämä on yhteensä 235 psykologia, joiden palkkakustannus on yhteensä noin 14,5 miljoonaa vuodessa.

Vähäkangas Katja
Suomen Psykologiliitto